

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester

TROMS

KlinObsKommune

Elin Teigen, akuttisykepleier og prosjektprogramleder USHT
Troms og Finnmark

Agder 31.10.24

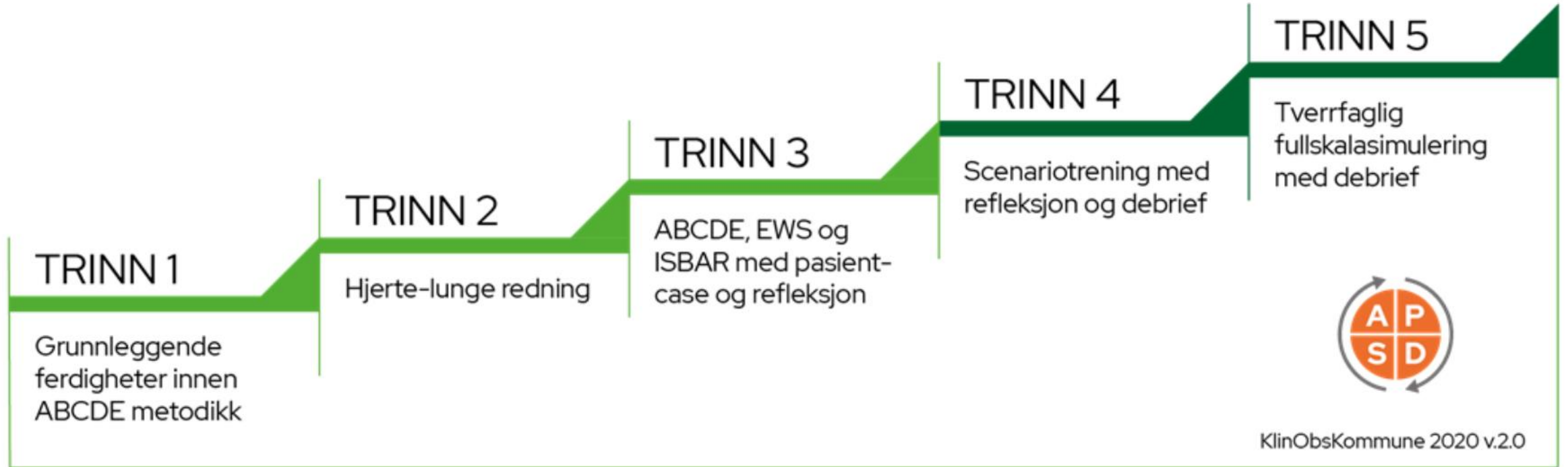

Samfunnsoppdrag

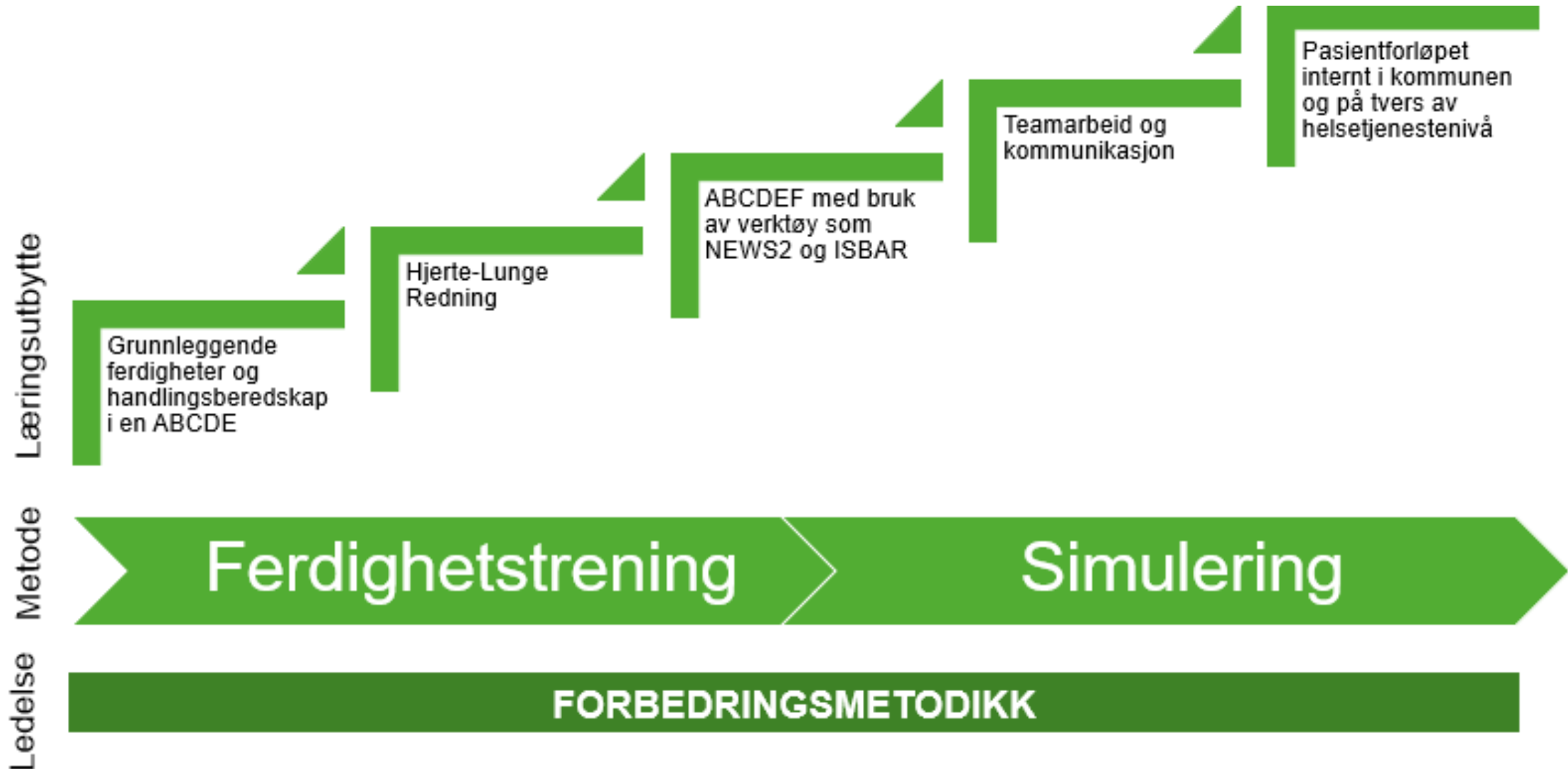
Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester sitt overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag- og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer.

Utvikling gjennom kunnskap

KlinObsKommune modellen 2020

KlinObsKommune modellen 2024

Undervisningsmaterieell 1

Presentasjonsfilm om KlinObsKommune

Lurer du på hva KlinObsKommune er eller skal du formidle videre hvordan modellen kan hjelpe kommunehelsetjenesten? Se og spill av denne korte og informative presentasjonsfilmen!

Informasjon til USHT/kommuner om KlinObsKommune

KlinObsKommune er en modell basert på kunnskap og erfaringer fra kommunehelsetjenesten innen fagområdet klinisk observasjonskompetanse. Her finner du informasjon om hvordan modellen kan benyttes.

Trinn 1: Grunnleggende ferdigheter

Målsettingen for trinn 1 er å gi en innføring i ABCDE-prinsippet og sørge for praktiske ferdigheter innen vitale målinger og handlingsberedskap i akutte og subakutte situasjoner. Klikk her for å laste ned læringsmaterieell med vedlegg til trinn 1.

Trinn 2: Hjerne-lunge-redning

Målsettingen med HLR-trening er å sette helsepersonell i stand til å utføre gjenoppliving på en kvalitativ god måte etter gjeldende nasjonale retningslinjer. Les mer om HLR-trening i kommunene her.

<https://www.utviklingscenter.no/.../informasjon-til-usht-kommuner-om-klinobskommune>

Undervisningsmaterieell 2

Trinn 3: ABCDE, NEWS og ISBAR satt i system

Målsettingen med trinn 3 er å oppnå metodeforståelse og faglig kompetanse gjennom å trene på pasientcase som er gjennkjennbare fra egen tjeneste. Klikk her for å laste ned læringsmaterieell til trinn 3.

Trinn 4 og 5: tverrfaglig og tverretattlig simulering

Målsettingen med trinn 4 er å kunne trene sammen på tvers av faggrupper i kommunehelsetjenesten, og på trinn 5 på tvers av helsetjenestenivå. Trening på dette nivået avhenger av at helsepersonell har tilegnet seg kompetanse beskrevet på trinn 1, 2 og 3.

Lommekort og skjema

Klikk her for å laste ned verktøy til bruk i praksis. Lommekort og skjema er tilgjengelig i filer for trykk og print.

USHT-samarbeid om klinisk observasjonskompetanse

Les om bakgrunnen for kompetansemodellen og hvorfor KlinObsKommune er et viktig samarbeid mellom utviklingssentrene.

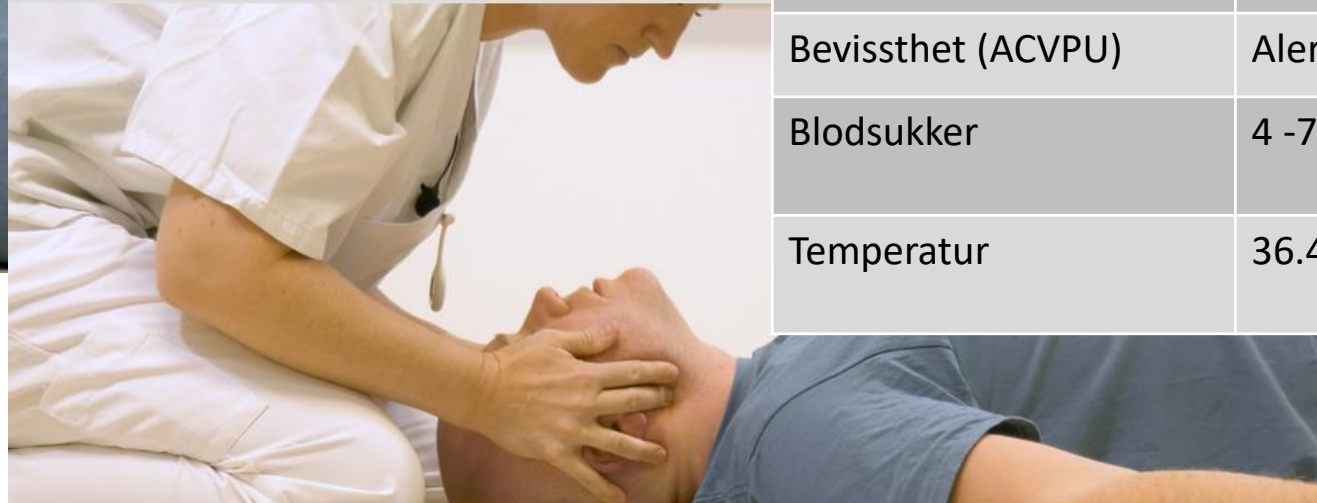
<https://www.utviklingscenter.no/.../trinn-4-og-5-tverrfaglig-og-tverretattlig-simulering>

Hva er viktig i trinn 1?

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester

VITALE MÅLINGER OG HANDLINGSBEREDSKAP I

Vitalparametere	Normalverdier
Respirasjonsfrekvens (RF)	12-20/min
Oksygenmetning/ saturasjon/ SpO ₂	95 – 99%
Puls	Regelmessig, 55 – 90/min
Blodtrykk	120/80
Kapillær fylling	Normal hudfarge innen 1-2 sekunder
Bevissthet (ACVPU)	Alert (våken)
Blodsukker	4 -7 mmol/liter
Temperatur	36.4 – 37.5 grader

Systematisk gjennomgang av B - respirasjon

© KlinObsKommune		Systematisk pasientobservasjon				Observer	Se	Lytt	Kjenn	Lukt	Vurder tiltak som:	
B	Breathing Respirasjon		Er det pustebevisvær/taledyspne? Vurder;				<ul style="list-style-type: none">• Respirasjonsfrekvens (RF)<ul style="list-style-type: none">▷ Rytme, dybde, symmetri/sidelikhet▷ Bruk av hjelpemuskulatur (utslitt)• Respirasjonslyder• Blålig på lepper, ører (sentral cyanose)• Oksygenmetning (SpO2)					<ul style="list-style-type: none">▶ Kroppsleie/løsne på tøy/frisk luft▶ Pusteveiledning▶ Forstøver-/medikamentell behandling (etter forordning)▶ Oksygen (etter forordning/lokale retningslinjer)▶ Assistert ventilasjon<ul style="list-style-type: none">▷ Munn til munn/munn til maske ved lav RF

Observer	Se	Lytt	Kjenn	Lukt	Vurder tiltak som:
Er det pustebevisvær/taledyspne? Vurder;					<ul style="list-style-type: none">▶ Kroppsleie/løsne på tøy/frisk luft▶ Pusteveiledning▶ Forstøver-/medikamentell behandling (etter forordning)▶ Oksygen (etter forordning/lokale retningslinjer)▶ Assistert ventilasjon<ul style="list-style-type: none">▷ Munn til munn/munn til maske ved lav RF
<ul style="list-style-type: none">• Respirasjonsfrekvens (RF)<ul style="list-style-type: none">▷ Rytme, dybde, symmetri/sidelikhet▷ Bruk av hjelpemuskulatur (utslitt)• Respirasjonslyder• Blålig på lepper, ører (sentral cyanose)• Oksygenmetning (SpO2)					

Er RF så viktig da?

Brannalarm

- Varme
- Damp
- Gass
- Røyk
 - Grandiosa
 - Tørrkoking
 - Vaffelsteking
 - Halloween-dekorasjon

Respirasjonsfrekvens

- Oksygen og CO₂ i blod
- Smerter/uro
- Temperatur
- Legemidler (opiater)
- Syrenivå (pH i blod)
 - Diabetes (for lite/for mye insulin)
 - Blødning
 - Forgiftninger
 - Sepsis/blodforgiftning

Hvorfor *ikke* RF?

- *Det gjør vi bare her hvis de har astma eller KOLS*
- *Hvis den er normal, er det nok å telle i 30 sekunder og gange med 2*
- *Hvis jeg synes de puster normalt, skriver jeg bare 18-20*
- *Det har vi kontroll på, vi teller den jo 1 gang i året*
- *Vi synes ikke noe om at de ikke skal informeres først, derfor gjør vi det ikke*
- *Vi tar den samtidig med alle andre målinger hver 3. måned, det er nok her*
- *Den er ikke så lett å måle, og så hoster de midt i, og så har vi ikke tid*
- ***Vi diskuterer hvor mange gang vi må ta den for at det er habituell tilstand***

Hvordan?

- Ikke informer bruker (!?)
 - OBS: ↓ 2/min
 - Kjenn puls, men tell egentlig respirasjonsfrekvens
 - Si fra om f.eks. regelmessig puls, da snakker man sant selv om man målte RF
- Se både bryst og mage hvis mulig
- Se, lytt, kjenn er det beste...
- Tell alltid i 1 minutt
 - OBS: 30 sekund x 2 gir feil i 50% av tilfellene

Film til B- respirasjon

1. Respirasjons- frekvens:

Hensikt:
Avdekke avvik i
normal respirasjons-
frekvens som kan
være første tegn på
alvorlig sykdoms-
utvikling.

Kompetansebroen

Installasjon av brannvarsler

Oppgave 1

- Tell din egen respirasjonsfrekvens i 1 minutt
- Resultat?

Oppgave 2

- Tell respirasjonsfrekvens til sidemann i 1 minutt
- Resultat?

Oppgave 3

- Stå i ring, tell respirasjonsfrekvens i 1 minutt på sidemann til venstre for deg
- Resultat?

Hva mangler nå?

Batterier må på plass...

- mangler klokka
- kultur
- vaner
- holdninger
- forventninger
- etterspørsel
- kompetanse
- ferdigheter
- tror ikke på det
- Klokke med sekundviser
- Mot
- Beslutninger
- Bjellekyr
- Innsalg
- Tverrfaglighet
- Prosedyrer
- Forventningsavklaring
- ***Sånn gjør vi det her!***

Habituell tilstand

- «Installer» hos alle brukere (se eksempel) hva som er «normalt»
- Når du vet «normalen» har du et kjempegodt utgangspunkt!
- Avvik fra «det normale» følges opp videre, f.eks. med andre målinger
- «Pjusk» følges opp med hyppigere RF-tellinger
 - OBS 1: rask endring
 - OBS 2: (for)høy eller (for) lav

RF målt	Per	Anne	Petra	Olga	Nils
1. gang	14	10	22	12	10
2. gang	14	9	25	12	12
3. gang	13	8	30	12	14
Konklusjon	14	?	?	12	12

1. Respirasjons- frekvens:

Hensikt:
Avdekke avvik i
normal respirasjons-
frekvens som kan
være første tegn på
alvorlig sykdoms-
utvikling.

Klikk på bildet for å gå til filmen

Kompetansebroen

Informasjonsbehov der ute

Informasjon til

- Tjenestemottaker
- Pårørende
- Ansatte

Informasjonsark til tjenestemottakere og pårørende i den kommunale helse- og omsorgstjenesten

TIDLIG OPPDAGELSE AV FORVERRET HELSETILSTAND

For å kunne forebygge sykdomsutvikling og funksjonstap, er det viktig å kunne oppdage tegn til forverrelse av helsetilstand eller sykdom tidlig, samt å melde dette videre raskest mulig til rett hjelpeinstans.

For å kunne vurdere forverringer i din helsetilstand, er det nødvendig å kjenne til din normaltilstand. Du vil derfor kunne oppleve at helsepersonell ber om å få ta målinger av deg, også når du ikke er syk. Helsepersonell vil få kjennskap til din normaltilstand ved å gjøre enkle målinger som for eksempel:

- Pustefrekvens (hvor raskt du puster)
- Oksygenmetning (hvor mye oksygen blodet ditt inneholder)
- Blodtrykk
- Puls
- Blodsukker
- Temperatur
- Vekt

Målingene blir skrevet ned i din journal, slik at de kan sammenlignes mot nye målinger som blir tatt av deg dersom du blir syk, eller du får endring av din helsetilstand.

Alle mennesker er unike. Du kjenner din egen kropp og helse aller best, og kan oppdage noe som ikke er som det skal være. Via samtaler med deg eller dine pårørende, og gjennom observasjoner og enkle målinger utført av helsepersonell, kan helsepersonell raskt bekrefte eller avkrefte om noe er endret i din helsetilstand. Slik kan du som tjenestemottaker, dine pårørende og vi som helsepersonell i kommunehelsetjenesten sammen bidra med erfaring og kompetanse, og melde fra om endringer i din helsetilstand.

Hvorfor er dette så viktig?

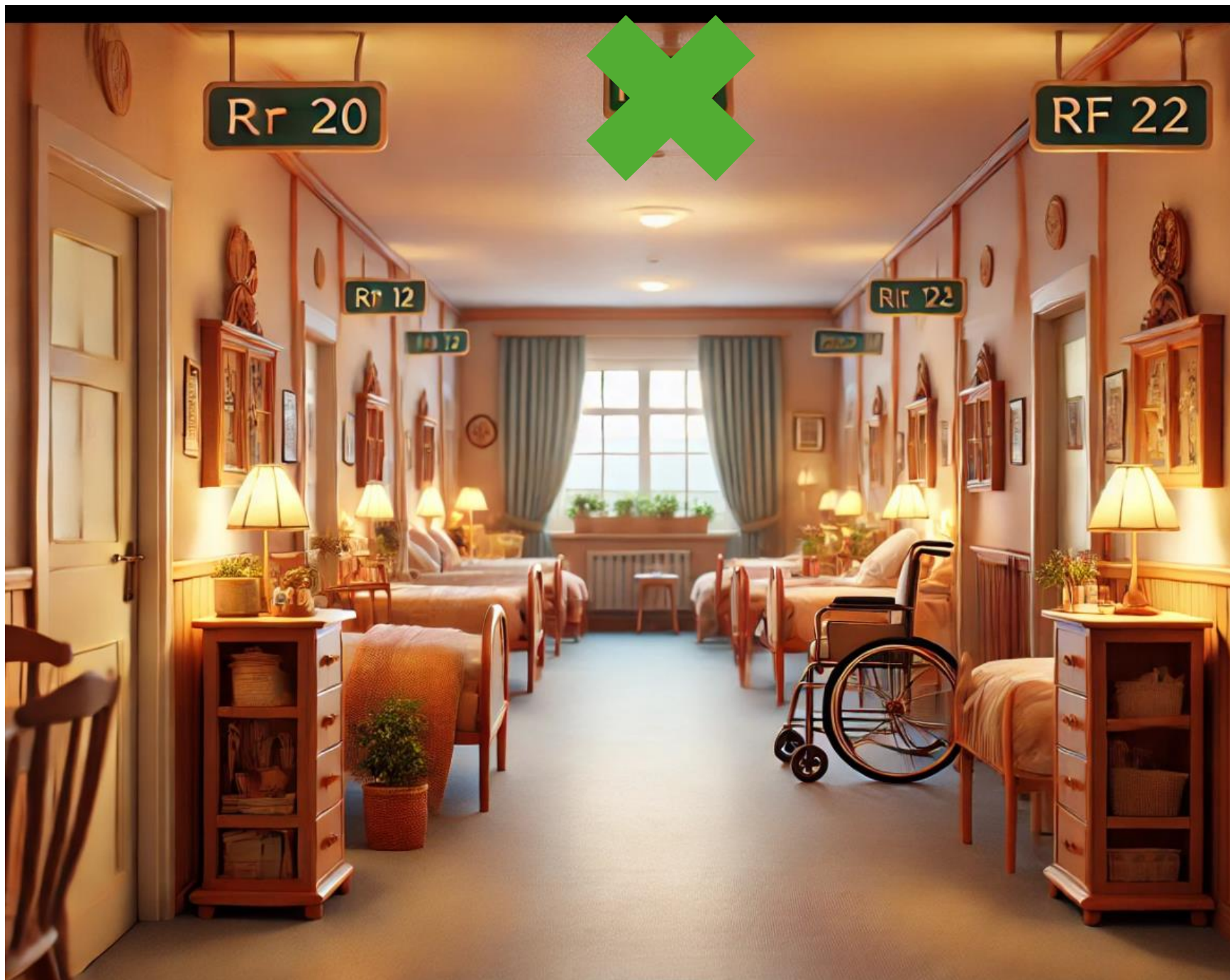
Basert på målinger av vitalparametere får helsepersonell et bedre grunnlag til å vurdere din situasjon og melde fra om forverrelse av tilstand videre til neste ledd i behandlingsskjeden. Ved å ha tilgang til disse målingene vil helsepersonell, på tvers av kommuner og sykehus, kunne samhandle bedre om pasientens helse og videre behov for helsehjelp.

Dersom du har spørsmål, ta kontakt med helsepersonell i egen kommune.

Tidlig oppdagelse og rask respons ved forverret somatisk tilstand er en nasjonal satsning i regi av Helsedirektoratet. Mer informasjon finner du her: <https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/tidlig-oppdagelse-og-rask-respons-ved-forverret-somatisk-tilstand>

Utgitt av Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Troms, Finnmark og for den samiske befolkningen

Buhellbruveita 11 | 9000 Botneveit | 9000 Botneveit
Finnmark og Finnmark
Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester
TROMS OG FINNMARK

KlinOBSKommune

1. KlinObsKommune trinn 1 revideres nasjonalt: ferdig januar 2025
 - elin.teigen2@tromso.kommune.no
2. ProACT trinn 3: nye bøker klar til innkjøp: februar 2025
 - else.svensli.dalen@proactnorge.org
3. Nasjonalfaglige råd for tidlig oppdagelse revideres: ferdig mars 2025
 - wenche.charlotte.hansen@helsedir.no
4. **Kanonbra** Webinar om respirasjonsfrekvensen v/Ole Kristian Forstrønen Thu
 - <https://vimeo.com/video/1007555616?share=copy>
 - Passord: dhv4cxa7JDK.xjp4tvx

Høring: Stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester

Høring: Begrensning av livsforlengende behandling

Tusen takk for meg!

Utviklingscenter for
sykehjem og hjemmetjenester

TROMS

TromsUSHT

usht@tromso.kommune.no

